

Technikum w Zespole Szkół
im. Armii Krajowej
Obwodu “Głuszec” - Grójec
w Grójcu

Wymagania edukacyjne
na poszczególne oceny szkolne z przedmiotu:
rachunkowość handlowa

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r., poz. 750) - Rozdział 3a
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U.2023 poz.900)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 2572)
4. Statut Technikum w Zespole Szkół im. Armii Krajowej Obwodu "Głuszec" - Grójec w Grójcu.
5. Program nauczania dla zawodu Technik Handlowiec 522305.

KWALIFIKACJA HAN.02 - Prowadzenie działań handlowych

Efekty kształcenia z podstawy programowej	Kryteria weryfikacji z podstawy programowej
UCZEŃ:	UCZEŃ:
przestrzega zasad i stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia rachunkowości	1) rozróżnia podsystemy rachunkowości i ich użytkowników 2) wskazuje elementy rachunkowości, źródła prawa bilansowego krajowego i międzynarodowego, jednostki zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych ze względu na ich formę prawną lub wysokość osiągniętych przychodów 3) rozróżnia funkcje rachunkowości 4) identyfikuje elementy zasad (polityki) rachunkowości 5) rozpoznaje nadrzędne zasady rachunkowości 6) wskazuje akty prawne dotyczące rozliczeń podatkowych jednostek prowadzących księgi rachunkowe, kategorie archiwalne dokumentacji księgowej, okresy przechowywania dokumentacji księgowej według przepisów prawa bilansowego, podatkowego i ubezpieczeń społecznych 7) określa zasady ochrony baz danych w przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu techniki komputerowej
klasyfikuje aktywa i pasywa	1) rozróżnia składniki aktywów trwałych i obrotowych, kapitały (fundusze) własne w zależności od formy organizacyjno-prawnej jednostki, rezerwy na zobowiązania

	<p>2) określa zasady tworzenia i wykorzystania kapitałów (funduszy) własnych, zasady sporządzania bilansu, np. równowagi bilansowej, ciągłości bilansowej oraz rodzaj prowadzonej działalności na podstawie struktury aktywów</p> <p>3) klasyfikuje zobowiązania ze względu na termin płatności i tytuł</p> <p>4) identyfikuje elementy struktury i wymogi formalne bilansu</p> <p>5) porządkuje aktywa i pasywa zgodnie z obowiązującymi zasadami i przepisami prawa</p> <p>6) wskazuje formę organizacyjno-prawną jednostki na podstawie pasywów</p>
<p>identyfikuje kategorie wynikowe</p>	<p>1) określa pojęcia wynikowe, np. wynik finansowy (zysk lub stratę) brutto i netto oraz podatek dochodowy</p> <p>2) rozpoznaje koszty i przychody podstawowej działalności operacyjnej, koszty i przychody pozostałej działalności operacyjnej, koszty i przychody finansowe</p> <p>3) klasyfikuje koszty podstawowej działalności operacyjnej według różnych kryteriów, np. rodzaju prowadzonej działalności, miejsc ich powstania, rodzajów kosztów, okresu ich rozliczania, ze względu na związek z wytwarzanymi produktami oraz przychody podstawowej działalności operacyjnej</p>
<p>przestrzega zasad funkcjonowania kont księgowych</p>	<p>1) wskazuje elementy konta księgowego</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje kont księgowych, np. bilansowe, wynikowe, pozabilansowe, rozliczeniowe, podstawowe i korygujące, syntetyczne i analityczne</p> <p>3) dokonuje podziału poziomego i pionowego kont księgowych, łączenia kont księgowych</p> <p>4) stosuje zasady funkcjonowania kont księgowych: aktywnych, pasywnych, aktywno-pasywnych, kosztów, przychodów, analitycznych, pozabilansowych</p> <p>5) określa wpływ sald kont korygujących na saldo konta podstawowego</p>

<p>prorowadzenie ksiąg rachunkowych oraz ich otwieranie i zamykanie zgodnie z przepisami prawa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) określa elementy ksiąg rachunkowych, przeznaczenie elementów ksiąg rachunkowych, wymagania dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych 2) wskazuje zdarzenia, które zobowiązują do otwarcia i zamknięcia ksiąg rachunkowych, dzień otwarcia ksiąg rachunkowych 3) otwiera konta księgi głównej i konta ksiąg pomocniczych 4) identyfikuje czynności poprzedzające zamknięcie ksiąg rachunkowych 5) zamyka konta księgi głównej i konta ksiąg pomocniczych
<p>sprawdza i kwalifikuje dowody księgowe do ujęcia w księgach rachunkowych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) klasyfikuje dowody księgowe według różnych kryteriów, np. wystawcy dowodu, funkcji dowodu, sposobu ewidencji, rodzaju operacji gospodarczej 2) rozpoznaje dowody księgowe: własne i obce, zewnętrzne i wewnętrzne, pierwotne i wtórne, obrotu pieniężnego, rozrachunków, magazynowe, stanu i ruchu środków trwałych 3) wskazuje elementy dowodu księgowego zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi rachunkowości, komórki organizacyjne upoważnione do przeprowadzania poszczególnych rodzajów kontroli dowodów księgowych 4) określa wymagania formalne dowodów księgowych, rodzaje kontroli dowodów księgowych, zadania kontroli merytorycznej i formalnorachunkowej 5) przeprowadza kontrolę dowodów księgowych 6) poprawia błędy w dowodach księgowych 7) dekretuje dowody księgowe zgodnie z zakładowym planem kont 8) formułuje treści operacji gospodarczych na podstawie zadekretowanych dowodów księgowych
<p>sporządza księgowe dokumenty rozliczeniowe i dokumenty obrotu pieniężnego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozróżnia księgowe dokumenty rozliczeniowe 2) dobiera księgowy dowód rozliczeniowy do treści operacji gospodarczej

	<p>3) sporządza księgowe dowody rozliczeniowe będące podstawą zapisów w księgach rachunkowych, np. noty księgowe, noty odsetkowe, polecenia księgowania, księgowe dokumenty rozliczeniowe o charakterze informacyjnym, np. monity, wezwania do zapłaty, dokumenty obrotu gotówkowego i bezgotówkowego</p>
<p>ewidencjonuje operacje gospodarcze w różnych jednostkach</p>	<p>1) określa cechy operacji gospodarczej, wpływ operacji gospodarczych na bilans oraz koszty, przychody i wynik finansowy, treść ekonomiczną sald kont bilansowych</p> <p>2) rozróżnia operacje gospodarcze bilansowe i wynikowe</p> <p>3) rozpoznaje typy operacji bilansowych i wynikowych</p> <p>4) stosuje zasadę podwójnego zapisu na kontach księgi głównej, zasadę zapisu jednostronnego na kontach, w tym zapisu powtórnego na kontach ksiąg pomocniczych, zapisu jednostronnego na kontach pozabilansowych</p> <p>5) księguje różne operacje gospodarcze w jednostkach produkcyjnych, handlowych i usługowych zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości</p> <p>6) interpretuje zapisy na kontach: bilansowych, bilansowo-wynikowych, wynikowych, korygujących, rozliczeniowych, pozabilansowych</p> <p>7) wskazuje na podstawie treści operacji gospodarczej błędy w podanych zapisach na kontach księgowych</p>
<p>poprawia błędy księgowe</p>	<p>1) identyfikuje metody poprawiania błędów księgowych</p> <p>2) określa wpływ storna czarnego i czerwonego na obroty kont</p> <p>3) poprawia błędy księgowe stwierdzone w trakcie okresu sprawozdawczego i po zamknięciu ksiąg rachunkowych</p>
<p>sporządza i analizuje zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej i kont ksiąg pomocniczych</p>	<p>1) przestrzega zasad i terminów sporządzania zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej, zasad uzgadniania obrotów i sald kont ksiąg pomocniczych z</p>

	<p>obrotami i saldami kont księgi głównej</p> <p>2) sporządza zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej w różnych formach</p> <p>3) wskazuje błędy księgowo możliwe do wykrycia przez sporządzanie zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej, błędy możliwe do wykrycia przez uzgadnianie sald kont księgi pomocniczej z saldami kont księgi głównej</p> <p>4) określa związek zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej z bilansem</p>
przestrzega zasad organizacji inwentaryzacji	<p>1) określa cele przeprowadzania inwentaryzacji, terminy i częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji składników majątku</p> <p>2) rozróżnia rodzaje inwentaryzacji</p> <p>3) ustala kolejność prac związanych z przebiegiem inwentaryzacji</p> <p>4) rozpoznaje zadania na poszczególnych etapach przebiegu prac inwentaryzacyjnych</p> <p>5) stosuje zasady inwentaryzacji</p>
przeprowadza i rozlicza inwentaryzację różnymi metodami	<p>1) rozróżnia metody inwentaryzacji</p> <p>2) identyfikuje składniki majątku inwentaryzowane metodą spisu z natury, składniki majątku inwentaryzowane metodą porównania danych ksiąg rachunkowych z dokumentami źródłowymi i weryfikacji wartości tych składników, składniki majątku inwentaryzowane metodą potwierdzenia salda</p> <p>3) stosuje metody: spis z natury, potwierdzenie salda i porównania danych ksiąg rachunkowych z dokumentami źródłowymi i weryfikacji wartości tych składników do inwentaryzacji składników majątku</p> <p>4) rozróżnia dokumenty wchodzące w skład dokumentacji inwentaryzacyjnej</p> <p>5) sporządza dokumenty inwentaryzacyjne, np. arkusz spisu z natury, protokół zestawienia różnic inwentaryzacyjnych, protokół weryfikacji różnic inwentaryzacyjnych, potwierdzenie salda</p>

	należności, protokół weryfikacji dokumentarnej
oblicza i interpretuje różnice inwentaryzacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1) identyfikuje ilościowe i jakościowe różnice inwentaryzacyjne 2) klasyfikuje niedobory i nadwyżki inwentaryzacyjne 3) oblicza ilościowe i wartościowe różnice wynikające z porównania stanów rzeczywistych składników majątku ze stanami księgowymi 4) określa rodzaj obliczonej różnicy inwentaryzacyjnej
rozlicza różnice inwentaryzacyjne w księgach rachunkowych jednostki	<ol style="list-style-type: none"> 1) ewidencjonuje ujawnione różnice inwentaryzacyjne składników majątku 2) określa sposoby rozliczania niedoborów niezawinionych, sposoby rozliczania niedoborów zawinionych 3) identyfikuje sposoby rozliczania nadwyżek 4) przestrzega zasad kompensowania niedoborów nadwyżkami 5) oblicza kwotę kompensaty niedoborów nadwyżkami, kwoty dopuszczalnych ubytków naturalnych 6) rozlicza niedobory niezawinione mieszczące się w granicach zakładowych norm ubytków naturalnych oraz przekraczające normy ubytków naturalnych, niedobory zawinione bezsporne i sporne, nadwyżki inwentaryzacyjne
stosuje zasady dokonywania odpisów amortyzacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje różnice między amortyzacją a umorzeniem środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, różnice w naliczaniu amortyzacji według prawa bilansowego i podatkowego 2) określa warunki, które muszą spełniać składniki aktywów trwałych podlegające amortyzacji 3) identyfikuje składniki aktywów trwałych podlegające amortyzacji według prawa bilansowego i podatkowego 4) wskazuje czynniki wpływające na okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej

	<p>stawki amortyzacyjnej</p> <p>5) rozróżnia metody naliczania amortyzacji</p> <p>6) oblicza kwoty odpisów amortyzacyjnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych różnymi metodami dla celów bilansowych i podatkowych</p> <p>7) sporządza plan amortyzacji bilansowej i podatkowej środków trwałych, tabele amortyzacyjne z uwzględnieniem metod amortyzacji liniowej i degresywnej</p>
<p>wycenia aktywa i pasywa w ciągu okresu sprawozdawczego i na dzień bilansowy</p>	<p>1) rozróżnia kategorie przyjęte dla potrzeb wyceny aktywów i pasywów, np. cena zakupu, cena nabycia, cena sprzedaży netto, koszt wytworzenia, cena ewidencyjna, wartość nominalna, wartość godziwa, kwota wymaganej zapłaty i kwota wymagającej zapłaty</p> <p>2) oblicza wartość początkową rzeczowych składników aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, aktywów finansowych, należności i pasywów, wartość zapasów na dzień przyjęcia do ewidencji według kosztu wytworzenia i stałych cen ewidencyjnych</p> <p>3) stosuje metody wyceny rozchodu zapasów wycenionych po koszcie wytworzenia: metodą cen przeciętnych, metodą „pierwsze weszło pierwsze wyszło”, metodą „ostatnie weszło pierwsze wyszło”</p> <p>4) oblicza odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów, produktów i towarów przypadające na składniki przyjęte do magazynu</p> <p>5) rozlicza odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów, produktów i towarów przypadające na składniki rozchodowane z magazynu</p> <p>6) określa kryteria ustalania odpisów aktualizujących</p> <p>7) dokonuje odpisów aktualizujących wartość: aktywów trwałych, zapasów, należności</p> <p>8) stosuje kursy walut obcych do wyceny aktywów i pasywów wyrażonych w</p>

	<p>walutach obcych</p> <p>9) oblicza różnice kursowe powstałe z wyceny aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych</p> <p>10) wycenia składniki aktywów z uwzględnieniem stanów kont korygujących, składniki aktywów i pasywów z uwzględnieniem sald końcowych kont aktywno-pasywnych, składniki aktywów i pasywów według wartości nominalnej</p>
rozlicza koszty działalności jednostki	<p>1) rozróżnia układy gromadzenia kosztów działalności operacyjnej jednostki, warianty organizacji rachunku kosztów</p> <p>2) określa koszty układu rodzajowego i funkcjonalnego</p> <p>3) ewidencjonuje koszty w różnych wariantach ewidencji kosztów w jednostkach produkcyjnych, handlowych i usługowych</p> <p>4) sporządza rozdzielniki dla rozliczenia kosztów według miejsca ich powstawania, np. rozdzielnik zużycia materiałów, rozdzielnik płac i narzutów na płace</p> <p>5) rozlicza koszty produkcji działalności pomocniczej, koszty pośrednie produkcji działalności podstawowej, koszty działalności podstawowej</p> <p>6) rozpoznaje koszty dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych oraz koszty stanowiące rozliczenia międzyokresowe</p> <p>7) ewidencjonuje czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów w księgach rachunkowych</p> <p>8) interpretuje salda kont rozliczeń międzyokresowych kosztów</p>
stosuje metody kalkulacji kosztów	<p>1) identyfikuje pozycje kalkulacyjne kosztów</p> <p>2) rozróżnia rodzaje kalkulacji kosztów, metody kalkulacji kosztów</p> <p>3) dobiera metodę kalkulacji kosztów do typu produkcji</p> <p>4) stosuje klucze rozliczeniowe kosztów pośrednich</p> <p>5) oblicza jednostkowe koszty wytworzenia</p>

	wyrobu gotowego i produktu niezakończonego różnymi metodami kalkulacji kosztów
ustala wynik finansowy metodą statystyczną i księgową w różnych wariantach rachunku kosztów	<ol style="list-style-type: none"> 1) identyfikuje elementy wyniku finansowego, obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto w różnych jednostkach 2) oblicza wynik finansowy brutto metodą statystyczną w wariacie porównawczym oraz kalkulacyjnym 3) ustala wynik finansowy brutto metodą księgową w wariacie porównawczym oraz kalkulacyjnym 4) rozpoznaje koszty uznane i nieuznane przez przepisy podatkowe za koszty uzyskania przychodów 5) wskazuje różnice w prawie bilansowym i podatkowym w zakresie uznawalności przychodów 6) rozpoznaje korekty trwałe i przejściowe uwzględniane przy obliczaniu podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych 7) oblicza podstawę opodatkowania i podatek dochodowy od osób prawnych, wynik finansowy netto metodą statystyczną w wariacie porównawczym oraz kalkulacyjnym 8) ewidencjonuje rezerwę na odroczony podatek dochodowy oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego 9) ustala wynik finansowy netto metodą księgową w wariacie porównawczym oraz kalkulacyjnym 10) sporządza rozliczenie roczne z tytułu podatku dochodowego jednostek prowadzących księgi rachunkowe
rozlicza wynik finansowy netto	<ol style="list-style-type: none"> 1) określa sposoby podziału zysku netto, zasady pokrywania straty bilansowej z lat ubiegłych kapitałami własnymi w różnych jednostkach 2) ewidencjonuje operacje gospodarcze dotyczące podziału zysku netto w różnych jednostkach, operacje gospodarcze

	<p>związane z pokryciem straty z lat ubiegłych w różnych jednostkach, operacje gospodarcze związane z przeznaczeniem zysku netto na inne cele niż pokrycie straty z lat ubiegłych</p> <p>3) wskazuje sposoby pokrywania straty bilansowej</p> <p>4) interpretuje saldo konta rozliczenie wyniku finansowego</p>
<p>stosuje przepisy prawa dotyczące sprawozdań finansowych jednostek</p>	<p>1) identyfikuje krajowe i międzynarodowe podstawy prawne wykorzystywane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego</p> <p>2) rozróżnia elementy składowe jednostkowego sprawozdania finansowego w różnych podmiotach prowadzących księgi rachunkowe</p> <p>3) określa warunki i zakres składania sprawozdania z działalności, w tym oświadczenie na temat informacji niefinansowych, zakres dokumentacji związanej ze sprawozdaniem finansowym podlegającej ogłoszeniu</p> <p>4) identyfikuje organy zatwierdzające sprawozdanie finansowe w różnych jednostkach</p> <p>5) wskazuje terminy sporządzania i zatwierdzania sprawozdania finansowego, termin złożenia sprawozdania finansowego do ogłoszenia i ostatecznego rozliczenia się z organem podatkowym przez podmiot, którego sprawozdanie podlegało badaniu</p>
<p>sporządza jednostkowe sprawozdanie finansowe</p>	<p>1) identyfikuje jednostki mikro i małe</p> <p>2) określa zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym jednostek mikro i małych oraz innych niż banki, zakłady ubezpieczeń i reasekuracji oraz zakres informacji wykazywanych w informacji dodatkowej jednostki małej, zakres informacji wykazywanych w informacji dodatkowej jednostki innej niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji</p> <p>3) interpretuje powiązanie zestawienia obrotów i sald ze sprawozdaniem</p>

	<p>finansowym</p> <p>4) sporządza bilans, rachunek zysków i strat jednostki mikro według wariantu kalkulacyjnego i porównawczego jednostki małej oraz według wariantu kalkulacyjnego i porównawczego jednostki innej niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji</p>
<p>prowadzi analizę finansową</p>	<p>1) identyfikuje przedmiot analizy finansowej</p> <p>2) oblicza wskaźniki analizy poziomej i pionowej sprawozdań finansowych, wskaźniki: płynności finansowej, sprawności działania jednostki, poziomu zadłużenia, rentowności</p> <p>3) interpretuje obliczone wskaźniki analizy poziomej i pionowej sprawozdań finansowych, obliczone wskaźniki: płynności finansowej, sprawności działania jednostki, poziomu zadłużenia, rentowności</p> <p>4) sporządza informację o poprawie lub pogorszeniu sytuacji majątkowo-finansowej jednostki na podstawie zmian wskaźników analizy finansowej w czasie oraz informację o sytuacji majątkowo-finansowej jednostki na podstawie porównania obliczonych wskaźników z planowanymi lub uznanymi za wzorcowe</p>

KLASA 3 – 60 godzin

KLASA 4 – 90 godzin

DZIAŁ I: Istota i organizacja rachunkowości.

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą**, jeśli:

- zna podstawowe pojęcia związane z rachunkowością, np. bilans, aktywa, pasywa, ale z wyraźnymi trudnościami w ich pełnym zrozumieniu i opisanie
- potrafi wyjaśnić ogólne funkcje rachunkowości (informacyjna, kontrolna, analityczna), jednak z ograniczonym rozumieniem ich szczegółów
- posiada ograniczoną umiejętność opisanie zasad rachunkowości, takich jak zasada memoriału czy zasada ostrożności, bez głębszego zrozumienia ich wpływu na ewidencję księgową
- próbuje wskazać podstawowe elementy organizacji rachunkowości, takie jak plan kont czy dokumentacja księgową, lecz z wyraźnymi brakami
- wykonuje proste zadania dotyczące sporządzania dokumentów i sprawozdań finansowych z pomocą nauczyciela

Uczeń otrzymuje **ocenę dostateczną**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz dodatkowo:

- zna podstawowe pojęcia takich jak bilans, aktywa, pasywa, rachunek zysków i strat, choć z pewnymi błędami w szczegółach
- poprawnie opisuje funkcje rachunkowości (informacyjna, kontrolna, analityczna) z ogólną orientacją w ich zastosowaniu w przedsiębiorstwie
- umiejętnie wskazuje podstawowe zasady rachunkowości (np. zasada memoriału, zasada ciągłości), jednak z trudnościami w ich pełnym zrozumieniu i praktycznym zastosowaniu
- opisuje elementy organizacji rachunkowości, w tym plan kont, dokumentacja księgowa i polityka rachunkowości, ale bez głębszego zrozumienia ich roli
- samodzielnie wykonuje proste zadania, takich jak opisanie bilansu czy sporządzenie prostego rachunku zysków i strat, z niewielką pomocą nauczyciela

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą i dostateczną oraz dodatkowo:

- dobrze zna i umiejętnie wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z rachunkowością, takich jak bilans, aktywa, pasywa, rachunek zysków i strat
- rozumie funkcje rachunkowości oraz umiejętnie wyjaśnia ich zastosowania w praktyce (informacyjna, kontrolna, analityczna)
- dobrze zna zasady rachunkowości, w tym zasady memoriału, ostrożności, współmierności, oraz ich poprawne zastosowanie w kontekście ewidencji księgowej
- umiejętnie opisuje i rozumie organizację rachunkowości, w tym roli planu kont, dokumentacji księgowej, polityki rachunkowości oraz sprawozdawczości finansowej
- samodzielnie sporządza podstawowe dokumenty i sprawozdania, takich jak bilans, rachunek zysków i strat, przy minimalnym wsparciu nauczyciela

Uczeń otrzymuje **ocenę bardzo dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą oraz dodatkowo:

- bardzo dobrze zna pojęcia oraz ich praktyczne zastosowanie w rachunkowości, w tym precyzyjne wyjaśnienie aktywów, pasywów, bilansu, rachunku zysków i strat, przepływów pieniężnych
- płynnie rozumie i wyjaśnia funkcje rachunkowości, z pełnym uwzględnieniem ich znaczenia dla zarządzania przedsiębiorstwem
- biegle zna zasady rachunkowości i ich praktyczne zastosowanie w prowadzeniu ksiąg rachunkowych (zasada memoriału, współmierności, ostrożności)

- zna organizację rachunkowości, w tym roli planu kont, dokumentacji księgowej, polityki rachunkowości i sprawozdań finansowych, z umiejętnością ich praktycznego wdrożenia
- samodzielnie i poprawnie sporządza dokumenty oraz kompleksowe sprawozdania finansowe, takie jak bilans, rachunek zysków i strat, rachunek przepływów pieniężnych, bez błędów

Uczeń otrzymuje **ocenę celującą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- perfekcyjnie zna pojęcia związane z rachunkowością oraz ich pełne praktyczne zastosowanie, w tym szczegółowe wyjaśnienie bardziej skomplikowanych zagadnień, takich jak przepływy pieniężne, kapitał obrotowy, rezerwy
- kreatywnie i w pełni zrozumienie funkcji rachunkowości, z umiejętnością wskazania ich kluczowej roli w podejmowaniu decyzji strategicznych w przedsiębiorstwie
- biegle zna i doskonale stosuje zasady rachunkowości, w tym interpretuje i rozwiązuje problemy związane z ich stosowaniem w praktyce
- zna i umiejętnie organizuje rachunkowość w zaawansowany sposób, w tym tworzenie i interpretowanie planu kont, dokumentacji księgowej oraz polityki rachunkowości, a także sporządzanie rozbudowanych sprawozdań finansowych
- samodzielnie rozwiązuje złożone zadania, w tym sporządzanie dokumentacji finansowej i analizowanie sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, z możliwością udoskonalania lub proponowania innowacji w procesach rachunkowych

DZIAŁ 2: Charakterystyka zasobów majątkowych i źródeł ich pochodzenia.

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą**, jeśli:

- zna pojęcia dotyczące zasobów majątkowych (aktywa) i źródeł ich pochodzenia (pasywa), ale z licznymi brakami
- Posiada umiejętność prostego rozróżnienia aktywów trwałych i obrotowych, jednak z błędami w przykładach
- ogólnie rozumie pojęcia kapitału własnego i obcego, ale ma trudności z wyjaśnieniem szczegółów
- posiada zdolność do wskazania podstawowych elementów bilansu, ale z ograniczoną umiejętnością interpretacji danych

Uczeń otrzymuje **ocenę dostateczną**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz dodatkowo:

- wykazuje poprawną znajomość pojęć aktywów i pasywów oraz posiada umiejętność ich ogólnego rozróżnienia

- umiejętnie wymienia i wskazuje przykłady aktywów trwałych (np. nieruchomości, maszyny) oraz obrotowych (np. zapasy, należności)
- zna podstawowe różnice między kapitałem własnym a obcym, choć z trudnościami w szczegółach
- samodzielnie potrafi wskazać strukturę bilansu, jednak z błędami w analizie jego elementów
- umiejętnie sporządza prosty bilans przy pomocy nauczyciela

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą

i dostateczną oraz dodatkowo:

- zna pojęcia aktywów i pasywów oraz posiada umiejętność ich ogólnego rozróżnienia
- umiejętnie wymienia i wskazuje przykłady aktywów trwałych (np. nieruchomości, maszyny) oraz obrotowych (np. zapasy, należności)
- rozumie różnice między kapitałem własnym a obcym, choć z ma trudności w szczegółach
- samodzielnie umie wskazać struktury bilansu, jednak z błędami w analizie jego elementów
- umiejętnie sporządza prosty bilansu przy pomocy nauczyciela.

Uczeń otrzymuje **ocenę bardzo dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą,

dostateczną i dobrą oraz dodatkowo:

- wykazuje bardzo dobrą znajomość pojęć związanych z zasobami majątkowymi i źródłami ich pochodzenia, w tym biegle rozróżniania aktywa trwałe i obrotowe
- rozumie różnicę między kapitałem własnym a obcym oraz umiejętnie wskazuje źródła finansowania majątku
- samodzielnie sporządza i interpretuje bilans, z poprawnym rozróżnieniem aktywów trwałych, obrotowych, kapitału własnego i obcego
- analizuje podstawowe wskaźniki finansowe oparte na bilansie, takich jak struktura majątku i źródła jego finansowania

Uczeń otrzymuje **ocenę celującą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą,

dostateczną, dobrą i bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- perfekcyjna zna pojęcia związane z zasobami majątkowymi oraz ich źródłami finansowania
- biegle analizuje i interpretuje bilans, w tym prowadzi szczegółową analizę aktywów, pasywów, kapitału własnego i zobowiązań
- ocenia sytuację finansową przedsiębiorstwa na podstawie bilansu i jego struktury

- samodzielnie analizuje zaawansowane przypadki związanych z zarządzaniem zasobami majątkowymi i źródłami ich finansowania

DZIAŁ 3: Zadania i funkcjonowanie kont bilansowych.

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą**, jeśli:

- zna podstawowe pojęcia dotyczące kont bilansowych, ale z licznymi brakami
- posiada ograniczoną umiejętność rozróżnienia kont aktywnych i pasywnych, ale ma trudności w praktycznym zastosowaniu
- rozumienie zasady podwójnego zapisu, lecz z problemami w jej prawidłowym wyjaśnieniu
- posiada podstawową wiedzę o funkcjonowaniu kont bilansowych, ale z wyraźnymi brakami w szczegółach
- dokonuje próby księgowania prostych operacji gospodarczych, lecz z dużą liczbą błędów i koniecznością wsparcia nauczyciela

Uczeń otrzymuje **ocenę dostateczną**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz dodatkowo:

- zna podstawowe pojęcia dotyczące kont bilansowych (konto aktywne, konto pasywne)
- rozróżnienia konta aktywne i pasywne oraz podaje podstawowe przykłady (np. konto „Kasa” jako konto aktywne, konto „Zobowiązania” jako konto pasywne)
- rozumie zasady podwójnego zapisu, choć ma trudności w zastosowaniu tej zasady w bardziej złożonych operacjach
- zna funkcjonowanie kont bilansowych, w tym zasady księgowania na stronach Wn (Winien) i Ma (Ma).
- samodzielnie księguje proste operacje gospodarcze, choć z pomocą nauczyciela i pewnymi błędami

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą i dostateczną oraz dodatkowo:

- dobrze zna pojęcia związane z kontami bilansowymi i posiada umiejętność ich poprawnego rozróżnienia
- prawidłowo rozróżnienia konta aktywne i pasywne, z przykładami kont i ich funkcji w bilansie
- poprawnie wyjaśnia i stosuje zasady podwójnego zapisu w księgowaniu operacji gospodarczych
- dobrze zna funkcjonowanie kont bilansowych, w tym zasady księgowania na stronach Wn i Ma, z umiejętnością samodzielnego zapisu operacji gospodarczych
- samodzielnie księguje operacje gospodarcze na kontach bilansowych, z niewielkimi błędami

Uczeń otrzymuje **ocenę bardzo dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą oraz dodatkowo:

- bardzo dobrze zna i rozumie pojęcia dotyczące kont bilansowych, w tym posiada umiejętność poprawnego rozróżnienia kont aktywnych i pasywnych oraz ich zastosowania
- płynnie stosuje zasady podwójnego zapisu w księgowaniu operacji gospodarczych, w tym także bardziej złożonych przypadków
- biegle zna funkcjonowanie kont bilansowych, w tym precyzyjne księgowanie operacji na stronach Wn i Ma.
- samodzielnie i poprawnie księguje operacje gospodarcze, bez błędów, z umiejętnością interpretacji zapisów księgowych
- umiejętnie analizuje zapisy na kontach bilansowych i wyciąga wnioski dotyczące sytuacji finansowej przedsiębiorstwa

Uczeń otrzymuje **ocenę celującą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- perfekcyjnie zna i rozumie konta bilansowe oraz ich rolę w systemie rachunkowości
- w pełni opanował zasady podwójnego zapisu, z umiejętnością stosowania tej zasady w rozwiązywaniu zaawansowanych przypadków księgowych
- bezbłędnie zna funkcjonowanie kont bilansowych, z umiejętnością samodzielnego księgowania nawet najbardziej złożonych operacji gospodarczych
- jest zdolny do analizy skomplikowanych zapisów księgowych oraz interpretacji danych zawartych na kontach bilansowych
- umiejętnie wykorzystuje konta bilansowe do oceny sytuacji finansowej firmy oraz proponowania ulepszeń w procesach księgowych przedsiębiorstwa

DZIAŁ 4: Zasady funkcjonowania kont wynikowych.

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą**, jeśli:

- zna podstawowe pojęcia związane z kontami wynikowymi, ale z licznymi brakami
- posiada ograniczoną umiejętność wyjaśnienia roli kont wynikowych i ich wpływu na wynik finansowy
- wykazuje podstawową znajomość podziału kont wynikowych na koszty i przychody, ale z ma trudnościami w przypisywaniu operacji gospodarczych do odpowiednich kont
- podejmuje próby księgowania operacji gospodarczych na kontach wynikowych, ale z licznymi błędami i koniecznością pomocy nauczyciela

- rozumie funkcje kont wynikowych, ale nie posiada umiejętności poprawnego ustalenia wyniku finansowego

Uczeń otrzymuje **ocenę dostateczną**, jeśli opanował wymagania na ocenę

dopuszczającą oraz dodatkowo:

- zna podstawowe pojęcia dotyczące kont wynikowych (koszty, przychody)
- posiada umiejętność rozróżnienia kont kosztowych i przychodowych oraz podaje podstawowe przykłady (np. „Koszty działalności operacyjnej”, „Przychody ze sprzedaży”)
- rozumienie zasady funkcjonowania kont wynikowych, w tym zasady księgowania kosztów na stronę Wn (Winien) i przychodów na stronę Ma (Ma)
- posiada umiejętność księgowania prostych operacji gospodarczych na kontach wynikowych, choć z pomocą nauczyciela i pewnymi błędami
- ustala wynik finansowy (zysku lub straty) na podstawie podstawowych operacji

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą

i dostateczną oraz dodatkowo:

- dobrze zna pojęcia związane z kontami wynikowymi, w tym poprawnie rozróżnia konta kosztowe i przychodowe
- rozumienie zasady funkcjonowania kont wynikowych, w tym zasady księgowania kosztów i przychodów oraz ich wpływu na wynik finansowy przedsiębiorstwa
- poprawnie księguje operacje gospodarcze związane z kosztami i przychodami na kontach wynikowych, z niewielkimi błędami
- samodzielnie ustala wynik finansowy na podstawie dostępnych danych księgowych, z poprawnym wyjaśnieniem, jak koszty i przychody wpływają na wynik

Uczeń otrzymuje **ocenę bardzo dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą,

dostateczną i dobrą oraz dodatkowo:

- bardzo dobrze zna pojęcia dotyczące kont wynikowych oraz ich roli w ustalaniu wyniku finansowego przedsiębiorstwa
- płynnie stosuje zasady funkcjonowania kont wynikowych, z umiejętnością poprawnego księgowania różnych operacji gospodarczych, zarówno kosztowych, jak i przychodowych
- samodzielnie i poprawnie księguje operacje gospodarcze na kontach wynikowych bez błędów
- analizuje strukturę kosztów i przychodów oraz wpływu poszczególnych operacji na wynik finansowy przedsiębiorstwa
- samodzielnie ustala wynik finansowy, w tym rozlicza koszty i przychody na koniec okresu

Uczeń otrzymuje **ocenę celującą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- perfekcyjnie zna i rozumie pojęcia dotyczące kont wynikowych, w tym w pełni rozumie wpływ kosztów i przychodów na wynik finansowy
- bezbłędnie stosuje zasady funkcjonowania kont wynikowych, w tym precyzyjnie księguje nawet najbardziej złożone operacje gospodarcze związane z kosztami i przychodami
- samodzielnie tworzy analizy kosztów i przychodów oraz ich wpływu na zysk lub stratę przedsiębiorstwa
- przeprowadza zaawansowane analizy wyniku finansowego, w tym identyfikuje i wyjaśnia główne czynniki wpływające na ostateczny wynik
- samodzielnie rozlicza konta wynikowe na koniec okresu i sporządza rachunek zysków i strat w sposób profesjonalny

DZIAŁ 5: Wynik finansowy.

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą**, jeśli:

- zna podstawowe pojęcia wyniku finansowego, ale z licznymi brakami.
- posiada ograniczoną umiejętność wyjaśnienia, czym jest zysk i strata oraz jakie operacje na nie wpływają
- rozumie podstawowe różnice między przychodami a kosztami, ale ma trudności w określeniu ich wpływu na wynik finansowy
- podejmuje próby obliczenia wyniku finansowego, ale z licznymi błędami i koniecznością wsparcia nauczyciela
- posiada ograniczoną zdolność wskazania wpływu konkretnych operacji gospodarczych na wynik finansowy

Uczeń otrzymuje **ocenę dostateczną**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz dodatkowo:

- zna pojęcia dotyczące wyniku finansowego, w tym rozumie podstawowe różnice między zyskiem a stratą
- umiejętnie rozróżnia przychody i koszty oraz rozumie ich wpływ na wynik finansowy
- posiada zdolność do samodzielnego obliczenia wyniku finansowego (zysku lub straty) na podstawie prostych operacji gospodarczych.
- posiada umiejętność wskazania podstawowych operacji gospodarczych wpływających na wynik finansowy (np. sprzedaż, zakup towarów).
- rozumie, jak zysk lub strata wpływają na sytuację finansową przedsiębiorstwa

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą i dostateczną oraz dodatkowo:

- wykazuje dobrą znajomość pojęć związanych z wynikiem finansowym, w tym zrozumienie podziału na zysk, stratę oraz sposoby ich obliczania
- płynnie rozróżnia przychody i koszty oraz posiada umiejętność przypisania ich do odpowiednich operacji gospodarczych
- wykonuje poprawne obliczenie wyniku finansowego w oparciu o bardziej złożone operacje gospodarcze, z minimalnymi błędami
- posiada zdolność do wskazania różnych czynników wpływających na wynik finansowy oraz umiejętność analizy operacji wpływających na zysk lub stratę.
- samodzielnie sporządza prosty rachunek zysków i strat, z poprawną interpretacją wyniku

Uczeń otrzymuje **ocenę bardzo dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą oraz dodatkowo:

- bardzo dobrze zna i rozumie pojęcia wyniku finansowego oraz jego znaczenia dla funkcjonowania przedsiębiorstwa
- biegle analizuje przychody i koszty, z pełnym zrozumieniem ich wpływu na wynik finansowy
- poprawnie oblicza wynik finansowy na podstawie złożonych operacji gospodarczych, z pełnym rozliczeniem przychodów i kosztów
- posiada umiejętność szczegółowej analizy operacji gospodarczych oraz identyfikowania czynników mających największy wpływ na zysk lub stratę przedsiębiorstwa
- samodzielnie sporządza rachunek zysków i strat na wyższym poziomie szczegółowości, z pełną interpretacją wyniku finansowego

Uczeń otrzymuje **ocenę celującą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- perfekcyjnie zna pojęcie wyniku finansowego, z pełnym zrozumieniem wszystkich jego aspektów, w tym zaawansowanych pojęć takich jak wynik operacyjny, wynik finansowy netto itp.
- bezbłędnie analizuje przychody i koszty, z identyfikacją wszystkich istotnych czynników wpływających na wynik finansowy, zarówno operacyjnych, jak i finansowych
- samodzielnie oblicza wynik finansowy na podstawie skomplikowanych operacji gospodarczych, z pełnym uwzględnieniem specyficznych kosztów i przychodów
- posiada zdolność do zaawansowanej analizy wyniku finansowego oraz prognozowania wyników przyszłych na podstawie dostępnych danych

- samodzielnie i bezbłędnie sporządza pełny rachunek zysków i strat, z dokładną interpretacją wyników oraz wyciąganiem wniosków dotyczących sytuacji finansowej przedsiębiorstwa

DZIAŁ 6: Inwentaryzacja.

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą**, jeśli:

- zna podstawowe pojęcia związane z inwentaryzacją, ale z licznymi brakami
- posiada ograniczoną umiejętność wyjaśnienia, na czym polega inwentaryzacja i jakie są jej cele
- posiada podstawową wiedzę na temat rodzajów inwentaryzacji, ale ma trudności w praktycznym zastosowaniu tej wiedzy
- posiada ograniczoną zdolność do wymienienia etapów inwentaryzacji, bez szczegółów dotyczących ich realizacji
- podejmuje próby wskazania metod inwentaryzacji, ale z błędami i trudnościami w ich rozróżnieniu
- ma trudności w określeniu różnic inwentaryzacyjnych i brak umiejętności ich księgowania

Uczeń otrzymuje **ocenę dostateczną**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz dodatkowo:

- zna podstawowe pojęcia związane z inwentaryzacją (np. inwentaryzacja, różnice inwentaryzacyjne)
- wyjaśnia, czym jest inwentaryzacja i dlaczego jest ważna w przedsiębiorstwie
- zna rodzaje inwentaryzacji (np. inwentaryzacja okresowa, pełna, częściowa) i rozumie ich znaczenia
- wymienia główne etapy inwentaryzacji (przygotowanie, spis z natury, porównanie danych, weryfikacja różnic)
- zna metody inwentaryzacji (spis z natury, weryfikacja dokumentów), choć z pewnymi trudnościami w ich dokładnym opisanie
- rozpoznaje różnice inwentaryzacyjne (niedobory, nadwyżki) oraz rozumie potrzeby ich rozliczania

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą i dostateczną oraz dodatkowo:

- dobrze zna pojęcia związane z inwentaryzacją i posiada umiejętność ich zastosowania w praktycznych sytuacjach
- rozumie cele i znaczenia inwentaryzacji w kontekście kontroli majątku przedsiębiorstwa

- poprawnie rozróżnia rodzaje inwentaryzacji (pełna, częściowa, doraźna, okresowa) oraz posiada umiejętność wskazania sytuacji, w których są stosowane
- zna etapy inwentaryzacji i ich poprawną realizację w oparciu o dostępne procedury
- dobrze zna metody inwentaryzacji i posiada umiejętność wyboru odpowiedniej metody w zależności od rodzaju inwentaryzowanego majątku
- posiada umiejętność samodzielnego określenia różnic inwentaryzacyjnych (niedobory, nadwyżki) oraz wskazuje, jak powinny być rozliczane w księgach rachunkowych

Uczeń otrzymuje **ocenę bardzo dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą oraz dodatkowo:

- bardzo dobrze zna pojęcia związane z inwentaryzacją oraz w pełni rozumie jej funkcje i role w przedsiębiorstwie
- rozumie wszystkie rodzaje inwentaryzacji i posiada umiejętność ich dopasowania do konkretnej sytuacji w firmie
- zna etapy inwentaryzacji, z umiejętnością ich zastosowania w praktyce oraz organizowania procesu inwentaryzacji w przedsiębiorstwie
- samodzielnie posługuje się różnymi metodami inwentaryzacji i wybiera odpowiednie metody w zależności od specyfiki przedsiębiorstwa
- samodzielnie rozlicza różnice inwentaryzacyjne (zarówno niedobory, jak i nadwyżki) z uwzględnieniem właściwego księgowania i wyjaśniania tych różnic
- analizuje wyniki inwentaryzacji oraz formułuje wnioski dotyczące poprawy zarządzania majątkiem przedsiębiorstwa

Uczeń otrzymuje **ocenę celującą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- perfekcyjnie zna pojęcia i zasady związane z inwentaryzacją oraz posiada umiejętność zastosowania tej wiedzy w zaawansowanych przypadkach
- rozumie wszystkie rodzaje i metody inwentaryzacji, z umiejętnością wdrażania efektywnych procesów inwentaryzacyjnych w firmie
- samodzielnie planuje i organizuje proces inwentaryzacji w przedsiębiorstwie, z uwzględnieniem specyfiki branży i rodzaju majątku
- bezbłędnie rozlicza różnice inwentaryzacyjne, z dokładnym wyjaśnieniem przyczyn powstawania tych różnic oraz ich wpływu na wyniki finansowe przedsiębiorstwa
- posiada umiejętność zaawansowanej analizy wyników inwentaryzacji, formułowania rekomendacji dotyczących zarządzania majątkiem oraz wprowadzenia usprawnień w procesach kontroli

DZIAŁ 7: Wynagrodzenia za pracę.

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą**, jeśli:

- zna podstawowe pojęcia związane z wynagrodzeniem, ale z licznymi brakami
- posiada ograniczoną umiejętność wyjaśnienia, z czego składa się wynagrodzenie za pracę (np. wynagrodzenie zasadnicze, dodatki)
- zna rodzaje wynagrodzeń, ale ma trudności z ich dokładnym określeniem
- podejmuje próby obliczenia wynagrodzenia brutto i netto, ale z licznymi błędami i koniecznością pomocy nauczyciela
- zna obowiązki pracodawcy i pracownika dotyczące wypłaty wynagrodzenia

Uczeń otrzymuje **ocenę dostateczną**, jeśli opanował wymagania na ocenę

dopuszczającą oraz dodatkowo:

- wykazuje poprawną znajomość podstawowych pojęć dotyczących wynagrodzeń (wynagrodzenie brutto, netto, składki ZUS)
- posiada umiejętność wyjaśnienia, co składa się na wynagrodzenie za pracę, z podaniem przykładu wynagrodzenia zasadniczego i dodatków (np. premie, dodatki za pracę nocną)
- zna rodzaje wynagrodzeń (np. wynagrodzenie czasowe, akordowe), z możliwością wskazania podstawowych różnic między nimi
- oblicza wynagrodzenia brutto i netto, ale z pewnymi błędami lub z koniecznością niewielkiej pomocy nauczyciela
- zna główne obowiązki pracodawcy i pracownika związane z wynagrodzeniem, np. terminy wypłat, obowiązek odprowadzania składek
- posiada umiejętność wskazania podstawowych dokumentów związanych z wynagrodzeniem (np. lista płac, rachunek do umowy zlecenia)

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą

i dostateczną oraz dodatkowo:

- zna pojęcia związane z wynagrodzeniami, w tym wynagrodzenia brutto i netto, składników wynagrodzenia i obowiązki pracodawcy
- posiada umiejętność szczegółowego wyjaśnienia, co składa się na wynagrodzenie za pracę, w tym dodatki, premie, składki ZUS i podatki
- rozumie rodzaje wynagrodzeń (czasowe, akordowe, prowizyjne) i ich wpływ na sposób obliczania wynagrodzenia
- poprawnie oblicza wynagrodzenia brutto i netto na podstawie dostępnych danych, z niewielkimi błędami
- rozumie obowiązki pracodawcy i pracownika w zakresie wynagrodzeń, w tym terminów wypłaty, obliczania składek i odprowadzania podatków
- posiada umiejętność wskazania i omówienia dokumentów związanych z wynagrodzeniem (np. lista płac, deklaracje podatkowe, PIT-11)

Uczeń otrzymuje **ocenę bardzo dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą,

dostateczną i dobrą oraz dodatkowo:

- bardzo dobrze zna pojęcia związane z wynagrodzeniami, w tym szczegółowe składniki wynagrodzenia (np. wynagrodzenie zasadnicze, premie, dodatki)
- płynnie wyjaśnia strukturę wynagrodzeń, w tym wyjaśnia różnice między wynagrodzeniem brutto a netto oraz oblicza składki ZUS i podatki
- posiada biegłą znajomość rodzajów wynagrodzeń oraz umiejętność samodzielnego obliczenia wynagrodzenia w różnych systemach wynagradzania (czasowym, akordowym, prowizyjnym)
- poprawnie i samodzielnie oblicza wynagrodzenia brutto i netto, z pełnym uwzględnieniem składek na ubezpieczenia społeczne i zaliczek na podatek dochodowy
- zna szczegółowe obowiązki pracodawcy i pracownika w zakresie wynagrodzeń oraz posiada umiejętność omówienia procedur związanych z ich realizacją
- posiada umiejętność samodzielnego sporządzenia dokumentów związanych z wynagrodzeniami (np. lista płac, dokumenty zgłoszeniowe ZUS, PIT-11)

Uczeń otrzymuje **ocenę celującą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- perfekcyjnie zna pojęcia i zasady dotyczące wynagrodzeń, z pełnym zrozumieniem skomplikowanych elementów wynagrodzenia, takich jak dodatki za nadgodziny, premie motywacyjne, nagrody
- bezbłędnie wyjaśnia struktury wynagrodzenia, w tym wynagrodzenia brutto i netto, oraz samodzielnie oblicza wszelkie składniki wynagrodzeń
- zna i stosuje różne rodzaje wynagrodzeń, z pełnym zrozumieniem zasad wynagradzania w różnych systemach (czasowym, akordowym, prowizyjnym)
- samodzielnie oblicza złożone wynagrodzenia (w tym przy dodatkowych premiach, nadgodzinach, wynagrodzeniu urlopowym), bezbłędnie obliczając składki ZUS i zaliczki na podatek dochodowy
- analizuje przepisy prawne dotyczące wynagrodzeń oraz zna ich zastosowanie w praktyce, np. w kontekście praw pracowniczych i obowiązków pracodawcy

DZIAŁ 8: Analiza ekonomiczna.

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą**, jeśli:

- posiada podstawową znajomość pojęć związanych z analizą ekonomiczną, ale z licznymi brakami
- posiada ograniczoną umiejętność wyjaśnienia, na czym polega analiza ekonomiczna i dlaczego jest ważna
- zna podstawowe metody analizy, ale ma trudnościami w ich praktycznym zastosowaniu

- posiada ograniczoną zdolność do interpretacji wskaźników ekonomicznych, z błędami w analizie danych

Uczeń otrzymuje **ocenę dostateczną**, jeśli opanował wymagania na ocenę

dopuszczającą oraz dodatkowo:

- zna podstawowe pojęcia związane z analizą ekonomiczną (np. koszty, przychody, rentowność)
- umiejętnie wyjaśnia, co to jest analiza ekonomiczna i jakie ma znaczenie w działalności przedsiębiorstwa
- zna kilka metod analizy, takich jak analiza kosztów i przychodów, oraz posiada umiejętność ich podstawowego zastosowania
- posiada umiejętność interpretacji podstawowych wskaźników ekonomicznych, takich jak rentowność i płynność, oraz ich znaczenia dla przedsiębiorstwa
- analizuje dane finansowe na podstawowym poziomie oraz wyciąga proste wnioski dotyczące sytuacji finansowej
- posiada umiejętność wskazania źródeł danych wykorzystywanych w analizie ekonomicznej

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą

i dostateczną oraz dodatkowo:

- dobrze zna pojęcia i definicje związane z analizą ekonomiczną, z umiejętnością ich zastosowania w praktyce
- posiada umiejętność szczegółowego wyjaśnienia, co to jest analiza ekonomiczna oraz jej znaczenie dla podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie
- zna różne metody analizy (np. analiza SWOT, analiza kosztów, analiza rentowności) i ich zastosowania w praktyce
- płynnie interpretuje wskaźniki ekonomiczne, takich jak rentowność, płynność, zadłużenie, z umiejętnością ich analizy w kontekście działalności przedsiębiorstwa
- posiada umiejętność przeprowadzania analizy danych finansowych oraz formułowania wniosków na podstawie tej analizy
- posiada umiejętność wyszukiwania i korzystania z różnych źródeł danych do analizy ekonomicznej (raporty finansowe, statystyki branżowe)

Uczeń otrzymuje **ocenę bardzo dobrą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą,

dostateczną i dobrą oraz dodatkowo:

- bardzo dobrze zna pojęcia i metody analizy ekonomicznej, w tym posiada umiejętność zastosowania bardziej zaawansowanych technik analizy

- płynnie wyjaśnia znaczenia analizy ekonomicznej dla podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie, z przykładami zastosowania w praktyce
- posiada umiejętność krytycznej analizy różnych metod analizy ekonomicznej oraz ich zastosowania w konkretnych sytuacjach biznesowych
- biegle interpretuje i analizuje wskaźniki ekonomiczne, z umiejętnością wskazania ich wpływu na sytuację finansową przedsiębiorstwa
- posiada umiejętność przeprowadzania kompleksowej analizy danych finansowych, w tym przewidywania przyszłych trendów na podstawie danych historycznych

Uczeń otrzymuje **ocenę celującą**, jeśli opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą oraz dodatkowo:

- perfekcyjnie zna pojęcia i metody analizy ekonomicznej, z umiejętnością krytycznej oceny ich skuteczności w różnych kontekstach
- bezbłędnie wyjaśnia i stosuje analizę ekonomiczną w podejmowaniu decyzji zarządzających w przedsiębiorstwie
- posiada zaawansowane umiejętności korzystania z różnych metod analizy, takich jak analiza SWOT, analiza rynku, analiza trendów, z umiejętnością zastosowania ich w skomplikowanych sytuacjach biznesowych
- biegle interpretuje wskaźniki ekonomiczne oraz posiada umiejętność ich analizy w kontekście zmieniającego się otoczenia rynkowego
- posiada umiejętność przeprowadzania zaawansowanej analizy danych finansowych oraz formułowania strategicznych rekomendacji dla przedsiębiorstwa

Dla uczniów z opiniami i orzeczeniami wszystkie dostosowania są zapisane w dokumentacji PPP.